

HSL:n vaikuttamisen kärkiteemat

239/02.08.00/2024 HSL:n strategia 2026-2029

Hallitus 25.11.2025

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Tausta

Yksi HSL:n uuden strategian päämääristä on *Yhteiskunnallista vaikuttavuutta*, josta linjataan seuraavasti: *Toimimme aktiivisesti ja tietoon perustuen kestävän liikkumisen ja vastuullisuuden puolestapuhujana yhteiskunnallisessa päätöksenteossa tukien seudun kestävää kehitystä.*

Aktiivinen toiminta yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on muun muassa vaikuttamistyötä, minkä takia HSL on strategian valmistelun jälkeen laatinut vaikuttamisen teemat ja tavoitteet strategiakaudeksi 2026–2029. Hallituksen päätettäväksi tuotavat HSL:n vaikuttamisen teemat ja tavoitteet ohjaavat HSL:n vaikuttamistyötä strategiakauden ajan ja luovat perustan erikseen laadittavalle vaikuttamissuunnitelmalle ja käytännön vaikuttamistoimille. HSL:n vaikuttamistoiminnan pääkohteena on Suomen hallitusohjelma 2027, joka määrittää valtakunnallisen päätöksenteon päälinjat vuoteen 2031 asti. Teemoja ja tavoitteita voi olla tarpeen päivittää strategiakauden aikana, esimerkiksi Suomen seuraavan hallituksen muodostamisen jälkeen.

HSL:n omaa vaikuttamistyötä tarvitaan, koska valtakunnallisella ja EU-tasolla tehdään päätöksiä, jotka ohjaavat HSL:n toimintaa. HSL:n toimintaympäristöön vaikuttavat merkittävästi kansallinen ja EU-tason lainsäädäntö, valtion rahoituspäätökset ja muu poliittinen päätöksenteko. Keskipitkällä aikavälillä HSL:lle merkittäviä poliittisia kokonaisuuksia ovat muun muassa liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistus, liikenteen päästövähennystoimet, valtion liikenne- ja MAL-rahoituksen määrä, automaatioliikenteen lainsäädäntö ja junaliikenteen kilpailutukset. Pitkällä aikavälillä näiden kokonaisuuksien päätöksillä voi olla suoria tai epäsuoria vaikutuksia HSL:n toimintaan vuosittain kymmenien tai jopa satojen miljoonien eurojen edestä.

HSL:n vaikuttamisen teemat ja tavoitteet

Teemat ja tavoitteet on tiivistetty kolmeksi pääkokonaisuudeksi, joiden alle on sijoitettu yksittäisiä osatavoitteita sekä tavoitteiden toteutuskeinoja, kuten lainsäädäntökokonaisuuksia. Vaikuttamisen pääkokonaisuudet ovat:

- **Valtakunnallinen liikennepolitiikka ja -rahoitus tukee kestävän liikenteen kasvua ja kehitystä**
 - Liikenteen päästötavoitteet saavutetaan ja kaupunkiseutujen liikennejärjestelmien toimivuus turvataan edistämällä kestävän liikenteen kehitystä ja lisäämällä sen houkuttelevuutta suhteessa muihin liikkumismuotoihin.
 - Valtion liikennerahoitusta tulisi kohdentaa nykyistä enemmän kaupunkiseuduille ja kestävän liikenteen investointeihin.
 - Liikenteen sääntelyn tulee edistää kestävän liikenteen kulkutapaosuuden kasvua. Alueellisilla toimilla voidaan vaikuttaa liikennekäyttäytymiseen siellä, missä muutokselle on edellytyksiä.

- **Liikennejärjestelmän kokonaisturvallisuutta ja resilienssiä on kehitettävä systemaattisesti**
 - Kestävän liikenteen resilienssi erilaisissa poikkeus- ja häiriötilanteissa sekä riittävä varautumistaso varmistetaan kansallisilla rahoitusratkaisulla ja sääntelyllä
 - Kestävän liikenteen kalustoon liittyviä geopolittisia riskejä sekä kyberriskejä hallitaan kansallisella tasolla sekä vaikuttamalla EU-tason sääntelyyn
- **Uutta liikenneteknologiaa ja tehokkaita alustaratkaisuja edistetään hallitusti**
 - Uudet teknologiat ja ratkaisut, kuten automaatioliikenne, alustaratkaisut ja digitalisaatio, luovat mahdollisuuksia ja haasteita liikennejärjestelmälle. Keskeistä on integroida uudet palvelut nykyiseen liikennejärjestelmään hallitusti, jotta haitalliset sivuvaikutukset minimoidaan.
 - Valtion tulisi mahdollistaa sääntelymuutoksilla kuntayhtymille ja yksittäisille kunnille mahdollisuus ohjata ja valvoa uusien ratkaisujen integrointia paikalliseen liikennejärjestelmään.

Ehdotus

Hallitus päättää hyväksyä HSL:n vaikuttamisen teemat ja tavoitteet strategiakaudelle 2026–2029 ja valtuuttaa toimitusjohtajan käynnistämään vaikuttamistyön esitettyjen tavoitteiden pohjalta.

Päätös